

Tanssillisen voimistelun tuomariohje

1. Johdanto

Tanssillisen voimistelun tuomaritoiminnan tulee olla vastuullista ja luotettavaa. Tuomaritaitojen ylläpitäminen ja tanssillisen voimistelun sääntöihin perehtyminen on tuomarin omalla vastuulla. Voimisteluliitto järjestää säännöllisesti tuomarikoulutuksia ja tiedottaa tuomareita kilpailujärjestelmän ja sääntöjen muutoksista. Tähän tuomariohjeeseen on koottu tuomaritoimintaan liittyvä ohjeistus, jota tuomarin tulee noudattaa osallistuessaan tanssillisen voimistelun tuomaritoimintaan. Nämä ohjeistukset täydentävät Voimisteluliiton yleisissä säännöissä, kilpailu- ja kurinpitosäännöissä ja tanssillisen voimistelun kilpailusäännöissä kuvattuja sääntöjä.

Tästä ohjeistuksesta löytyvät tiedot tuomarien pätevyysvaatimuksista, tuomaripaneelien kokoonpanoista, tuomarien esteellisyysäännöistä ja tuomarivelvoitteesta sekä tuomarisakon suuruudesta. Ohjeessa on myös tiedot siitä, kuinka tuomarit toimivat vieraillessaan joukkueen harjoituksissa.

Tuomarin tulee toimia kaikessa toiminnassaan tuomariohjeen ja lajin kilpailusääntöjen mukaisesti. Tanssillisen voimistelun säännöt ja ohjeet löytyvät ajantasaisina Voimisteluliiton verkkosivuilta. Tuomaritoimintaa kehittää ja tukee sekä valvoo ja arvioi tanssillisen voimistelun kehittämisryhmä.

Suomen Voimisteluliiton säännöt:

<https://www.voimistelu.fi/voimisteluliitto/saannot/>

Liiton säännöt

Toimintaohjesääntö

Yleiset kilpailu- ja kurinpitosäännöt

Kilpailujen säännöt, järjestämisohjeet ja kilpailumateriaalit:

<https://www.voimistelu.fi/Tanssillinen-voimistelu>

2. Tuomarin eettiset ohjeet

Kaiken tuomaritoiminnan tulee olla eettistä ja kunnioittaa voimistelijan oikeusturvaa. Tämä edellyttää tuomarin toimivan avoimesti ja rehellisesti kaikissa tuomarirooliin liittyvissä tilanteissa. Tuomarin tulee noudattaa Voimisteluliiton Yleisiä kilpailu- ja kurinpitosääntöjä ja tässä ohjeessa kuvattuja eettisiä ohjeita. Kaikki voimistelutoiminnassa mukana olevat ovat sitoutettu noudattamaan [voimistelun eettisiä periaatteita](#) sekä [lasten voimistelun linjausta](#).

Kaikki joukkueet tulee arvioida oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti kilpailusääntöjen mukaisin perustein. Joukkueen suosiminen, toisen joukkueen syrjiminen tai pisteiden antaminen muiden kuin sääntöihin perustuvien seikkojen perusteella on kielletty.

Tuomari ei saa keskustella joukkueen arvioinnista niiden sarjojen osalta, joissa toimii tuomarina kilpailutapahtuman aikana muiden tuomareiden, valmentajien, voimistelijoiden tai ulkopuolisten kanssa (poikkeuksena tuomaripalaverit ja tuomarineuvottelut).

3. Tuomarin esteettömyys

Tuomarina voi toimia esteetön ja tuomarien pätevyysvaatimukset täyttävä henkilö. Tuomaritoimintaa koskeva esteellisyys on määritelty Voimisteluliiton Yleisissä kilpailu- ja kurinpitosäännöissä, ja esteellisyyismääritelmää on tarkennettu tässä tuomariohjeessa.

Tuomari on aina esteellinen silloin, jos hän ko. kilpailussa tuomitsisi omaa lastaan, lapsenlastaan, vanhempaansa, sisarustaan, puolisoaan taikka puolisonsa lasta. Puolisolla tarkoitetaan avio- tai avopuolisoa. Tuomari ei voi myöskään toimia tuomarina ko. kilpailussa siinä sarjassa, jossa hänen valmentamansa joukkue tai tuomarin tekemä koreografia kilpailee. Tanssillisen voimistelun kilpailuissa tuomari voi olla esteellinen enintään neljässä sarjassa. Tuomari ei voi rajoittaa osallistumistaan tehtävään omilla aikatauluillaan, vaan hänen on pystyttävä olemaan käytettävissä kaikkien niiden sarjojen tuomaroinnissa, joissa ei ole esteellinen.

Jokainen tuomari on ensisijaisesti itse vastuussa siitä, ettei tuomari esteellisenä. Esteellisyyttä tulee arvioida tuomaritoiminnan luotettavuuden näkökulmasta siten, että tuomarin toiminta näyttää esteettömältä myös ulkopuolisen katsojan silmin. Epäselvässä tilanteessa tuomari voi kysyä neuvoa esteellisyyden arviointiin tanssillisen voimistelun kehittämisryhmältä.

4. Tuomarikoulutusjärjestelmä ja tuomarin pätevyysvaatimus

Toimiakseen tuomarina tanssillisen voimistelun kilpailuissa tulee tuomarikoulutus olla suoritettuna ja siihen liittyvä tuomarikoe olla hyväksytysti tehtynä. Tuomarikoulutukseen vaadittava pohjakoulutus on Tanssillisen voimistelun lajitaidon peruskoulutus. Lisäksi ennen tuomarikoulutukseen osallistumista tulee tehdä lajitaidon peruskoulutukseen liittyvä kertaustehtävä. Tanssillisen voimistelun tuomarin suositusikä on 18 vuotta. Tuomareilta odotetaan vähintään 1-2 vuoden kokemusta tanssillisesta voimistelusta (voimistelija, ohjaaja, valmentaja). Aloittelevan tuomarin suositellaan ilmoittautuvan aktiivisesti tuomariksi Cup-kilpailuihin.

Tuomaripätevyys pysyy voimassa, kun tuomari osallistuu vähintään yhden kilpailun tuomarointiin kahden kilpailukauden aikana. Poikkeuksena ovat vanhempainvapaa, pitkä sairausloma, asuminen ulkomailla tai vastaava erikoistilanne, jolloin tuomarin tulee olla yhteydessä Voimisteluliittoon pitääkseen tuomaripätevyyden voimassa. Lisäksi tuomareiden tulee tehdä neljän vuoden välein sähköinen päivityskoe liittyen sääntöihin.

Umpeutuneen tuomaripätevyyden saa voimaan suorittamalla tuomarikokeen hyväksytysti ja osallistumalla tuomariseminaariin sekä joissakin tapauksissa myös tuomaritreffeille.

Mikäli sääntöihin tulee merkittäviä muutoksia, vaaditaan kaikilta tuomareilta hyväksytty suoritus päivitetyistä tuomarikokeista. Tuomarin tulee seurata itse ja varmistaa oma pätevyytensä ennen ilmoittautumista tuomariksi. Epäselvissä tilanteissa voi olla yhteydessä liittoon. Mikäli epäpätevä ilmoittautuu tuomariksi, tulee kilpailuihin osallistuvan seuran viipymättä ilmoittaa korvaava tuomari, vuokratuomari tai maksaa tuomarisakko.

Tuomariseminaari on tuomareille pakollinen joka toinen vuosi. Seminaari voidaan järjestää joko lähi- tai etätilaisuutena. Mestaruuskilpailuiden tuomareilta edellytetään vuotuisen tuomariseminaariin osallistumista. Mikäli säännöt päivitetään ja arvioinnin perusteet muuttuvat, niin silloin tuomarin tulee osallistua koulutukseen esim. seminaariin tuomarikokeen päivittämisen lisäksi. Tuomareille suositellaan osallistumista tuomaritreffeille sillä kaudella, jolloin toimii tuomarina sekä mahdollisuuksien mukaan myös muihin tuomareille suunnattuihin koulutuksiin. Etäkoulutuksiin kuuluu aina ennakotehtävä, jonka suorittaminen on edellytys koulutusmerkinnän saamiselle.

Tuomarin tulee suorittaa Voimisteluliiton Vastuullisesti tuomarina -verkkokoulutus.

Muut suositeltavat koulutukset ovat:

Puhtaasti paras -verkkokoulutus, Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry

Reilusti paras -verkkokoulutus, Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry

Et ole yksin -verkkokoulutus, Väestöliitto

5. Kilpailuun ilmoitettavat tuomarit ja tuomarivelvoite

Tuomari-ilmoittautumisen myöhästymismaksu tai epäpätevän tuomarin ilmoittamisesta laskutetaan 50€ / tuomari-ilmoittautuminen. Tuomari-ilmoittautumiset tulee tehdä Kisanetissä varsinaisen ilmoittautumisajan loppuun mennessä. Uusi seura voi halutessaan tulla ilman tuomaria kilpailemaan ensimmäisenä kautena (syksy ja kevät). Järjestävällä seuralla ei ole tuomarivelvoitetta. Järjestäjältä toivotaan kuitenkin apua tuomaroinnin osalta, mikäli kilpailun läpivieminen on muutoin haasteellista.

Tuomarivelvoite, kun seurasta kilpailuun osallistuu

- 1-2 joukkuetta: 1 tuomari
- 3-4 joukkuetta: 2 tuomaria
- yli 4 joukkuetta: 3 tuomaria

Tuomarisakko on 250 euroa / tuomari.

Tuomarisakko tulee maksaa, mikäli tuomareita ei ilmoiteta edellä mainitun velvoitteen mukaisesti määräaikaan mennessä.

Järjestävä seura laskuttaa mahdollisen tuomarisakon seuralta jälkikäteen. Tuomarisakkoa ei ole tarkoitus kohdistaa joukkueelle, vaan joukkueen/joukkueiden edustamalle seuralle.

Seuran tehtävänä on huolehtia, että sillä on riittävästi koulutettuja tuomareita suhteessa joukkueiden lukumäärään. Seuralla on mahdollisuus käyttää vuokratuomaria tarvittaessa tuomarivelvoitteen täyttämiseksi.

Kahden tai useamman seuran yhdistelmäjoukkueen tuomarivelvoite tulee täyttää yhden seuran osalta.

Tuomari ilmoittaa itse itsensä aina Kisanetin kautta sen seuran nimellä, jota hän kyseisessä kilpailussa edustaa. Tuomarilisenssi tulee olla maksettuna ennen ilmoittautumista. Ilmoittautuminen tehdään varsinaisen ilmoittautumisajan loppuun mennessä. Yksi tuomari voi yhdessä kilpailussa täyttää vain yhden seuran tuomarivelvoitetta. Lähtökohtaisesti ilmoitetun tuomarin oletetaan toimivan tuomarina koko päivän. Tuomarin tulee ilmoittaa sarjat, joihin hän on esteellinen. Myös vuokratuomarin ilmoittautuminen tehdään Kisanetissä tuomarin oman seuran Kisanetin tunnuksilla. Valikosta valitaan kohta "Olen vuokratuomari." ja tietoihin kirjoitetaan seura, jonka vuokratuomarina toimii. Vuokratuomarin ja seuran välille suositellaan tehtäväksi sopimusta, josta löytyy malli liiton nettisivuilta.

Tuomareiden matkakorvauksista, päivärahoista ja mahdollisista majoituskuluista vastaa lähettävä seura. Jos lähettävistä seuroista ei saada kootuksi riittävästi tuomareita kilpailun järjestämiseen ja järjestävä seura kutsuu kilpailuun muita tuomareita, järjestävä seura vastaa näiden tuomareiden korvauksista.

6. Varatuomari ja tuomarin peruutusehdot

Tuomari voi jäädä varalle silloin, kun kilpailuihin on ilmoittautunut tuomaripaneelien tarpeen ylittävä määrä tuomareita. Tuomaripaneelien kokoamisessa ja varalle jäävien tuomareiden valitsemisessa pyritään tasapuolisuuteen. Varalle jäävän tuomarin tulee tuomarikirjeen saamisen jälkeen olla välittömästi yhteydessä kisajärjestäjään ja sopia käytettävyydestä kisapäivän aikana. Varalle jääneille tuomareille lähettävän seuran suositellaan korvaavan tuomarille matkakulut (ei päivärahaa).

Tuomarin peruutusehdot ovat samat kuin voimistelijoilla eli ilmoittautumisen voi perua ilman maksua ilmoittautumisajan puitteissa. Mikäli tuomari sairastuu, tulee siitä viipymättä ilmoittaa kisajärjestäjälle ja edustamalleen seuralle. Tuomaroinnin peruminen muista kuin sairastumisen syistä on mahdollista, jos lähettävä seura osoittaa pois jääneen tilalle toisen tuomarin. Muussa tapauksessa lähettävälle seuralle tulee tuomarisakko.

7. Tuomarit kilpailussa

Jokaisessa sarjassa on kuusi tanssillisen voimistelun tuomaria, joista puolet arvioivat suoritusta ja puolet koreografiaa. Suorituksen 1 tuomari on ko. sarjan ylituomari.

Arvioitavat osa-alueet ilmoitetaan tuomareille ennen kilpailupäivää. Kummankin osa-alueen tuomaripaneelissa tulee olla vähintään yksi kokenut tuomari = toiminut tuomarina vähintään kuudessa tanssillisen voimistelun kilpailussa ja arvioinut molempia osa-alueita. Tuomari on itse velvollinen pitämään kirjaa omasta tuomarikokemuksestaan, ja on myös velvollinen tarvittaessa esittämään sen kilpailujen järjestäjälle tuomareita päätettäessä.

Kilpailun järjestävä seura kerää tuomari-ilmoittautumiset Kisanetistä. On suositeltavaa, että kilpailun järjestäjä nimeää tuomarivastaavan, joka huolehtii tuomaripaneelien kokoamisesta, tiedottamisesta ja tuomaripalaverin järjestämisestä.

Tuomaripaneelia koostettaessa on hyvä huomioida seuraavat asiat:

- tuomarien pätevyysvaatimukset
- tuomarien mahdolliset esteellisyydet
- tuomareiden erilainen kokemus
- huolehtia, että jokaisessa sarjassa on riittävästi tuomareita
- eri seurojen tuomarit jakautuvat tasaisesti eri sarjoihin
- mahdollisuuksien mukaan otetaan kaikki ilmoittautuneet tuomarit paneeleihin

8. Tuomarin tehtävät

Tuomari seuraa koko tuomaroitavan sarjansa kaikkien joukkueiden harjoitukset. Harjoitusten aikana tuomari tekee muistiinpanoja, jotka auttavat kilpailusuorituksen arvioinnissa sekä kirjallisen palautteen annossa. Varsinainen arviointi ja pisteytys tehdään kuitenkin vain kilpailusuorituksen perusteella.

Tuomarin tehtävänä on arvioida kilpailusuoritus sääntöjen mukaisesti. Tuomarit tekevät arviointinsa itsenäisesti. Tuomarineuvottelu on mahdollista pitää kilpailun aikana. Neuvottelu pidetään, jos saman osa-alueen tuomareiden arvioinneissa on eroa yli 1,5 pistettä. Suoritusuomari antaa kirjallista palautetta aina tanssilliselle voimistelulle ominaisen keskustalähtöisyyden toteutumisesta. Kilpailun päätyttyä suorituksen 1. tuomari (S1) eli sarjan ylituomari tarkistaa pistepöytäkirjat.

Kilpailusuorituksen jälkeen tuomaristo antaa pisteet ja kirjoittaa kirjallisen palautteen. Tuomarit antavat valmiit arviointilomakkeet toimitsijoille, jotka vievät arviointilomakkeet tulospalvelulle. Tulospalvelu siirtää tuomariston antamat pisteet Kisanetin pistelaskuohjelmaan. Jos tuomarin täyttämässä lomakkeessa on epäselvyyksiä, palautetaan arviointilomake tuomarille ja hän selventää antamansa numeroarviointin. Tuomariston kanssa sovitaan merkki, jonka he näyttävät, kun koko tuomaristo on valmis. Ylituomari toimii yhtenä arvostelutuomarina. Ylituomarille ilmoitetaan mahdolliset ongelmat sääntöjen noudattamisessa tai yleisesti tuomaroinnissa. Ylituomari voi halutessaan keskustella kilpailupaikalla olevien lajin kehittämisryhmän jäsenten kanssa. Ylituomari voi keskeyttää suorituksen teknisen ongelman tai vaaratilanteen vuoksi. Mikäli kilpailussa tulee kysymyksiä, joista säännöissä ei ole määräyksiä, ylituomari kutsuu koolle koko sarjan tuomariston, kilpailun johtajan ja paikalla olevat kehittämisryhmän jäsenet.

Sarjan päättymisen jälkeen ylituomari:

1. Laskee sarjan joukkueiden lukumäärän.
2. Tarkistaa yleisesti annetut pisteet.
3. Vahvistaa joukkueiden sijoitukset.

9. Kilpailuihin valmistautuminen

Jokaisen tuomarin velvollisuutena on tuntea tanssillisen voimistelun kilpailun säännöt ja tuomariohje. Tuomari vastaa siitä, että hän on asianmukaisesti valmistautunut kilpailuun. Jos edellisestä tuomaroinnista on pidempi aika, kannattaa kilpailuihin valmistautua harjoittelemalla arviointia ennen kilpailupäivää. Harjoittelua on suositeltavaa tehdä myös salikäynneillä harjoituksissa. Tuomari voi sopia käynneistä valmentajien tai seurojen kanssa. Yleinen käytäntö on, että mahdollisista palkkioista sovitaan etukäteen ja että tuomarille korvataan salikäynneistä matkakulut ja sovittava korvaus esim. liiton kouluttajapalkkio.

Tuomarin pukeutuminen on vapaavalintainen. Tuomarin asustukseen eivät kuitenkaan kuulu seura-asut. Kilpailutilanteessa puhelimen / viestinten käyttö on kiellettyä, pois lukien Points-sähköinen pisteensyöttöjärjestelmä. Erillisen laskimen käyttö on sallittua.

Kilpailun järjestäjän vastuulla on hoitaa tarvittavat arviointilomakkeet, harjoitus- ja suoritusjärjestykset sekä tyhjää paperia tuomareita varten.

10. Tuomaritoiminnan valvonta

Kilpailun aikana tuomarien toimintaa valvoo kukin ylituomari oman tuomaripaneelinsa osalta. Ylituomarin tehtävänä on varmistaa kilpailutulosten oikeellisuus. Kilpailun jälkeen tuomaritoiminnan laadun varmistamiseksi kehittämisryhmä kerää kilpailun pistepöytäkirjat ja järjestää tarvittaessa kohdennettua koulutusta.

Lajin kehittämisryhmä valvoo ja arvioi tanssillisen voimistelun tuomaritoimintaa Yleisten kilpailu- ja kurinpitosääntöjen ja Eettisen ohjeistuksen edellyttämällä tavalla. Tuomariin, joka ei noudata tanssillisen voimistelun kilpailun sääntöjä, tätä tuomariohjetta ja kehittämisryhmän päätöksiä, voidaan soveltaa Voimisteluliiton yleisiä kurinpitosääntöjä. Jokainen tuomari voi esittää toiminnan kehitysehdotuksia liittoon tai kehittämisryhmälle. Tuomaritoimintaa kehitetään lajin kehittämisryhmässä.